

سرفصل درس های دوره کارشناسی ارشد
علم اطلاعات و دانش شناسی
گرایش مدیریت اطلاعات

عنوان درس به فارسی: مبانی علم اطلاعات و دانش شناسی				
عنوان درس به انگلیسی: Knowledge and Information Science Fundamentals				
دروس پیشیناز: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی	الزامی:		
	نظری			
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☒ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐				

هدف:

تبیین مفاهیم بنیادی علم اطلاعات و دانش شناسی در عرصه نظر و عمل

اهداف رفتاری:

- توان تبیین اهداف علم اطلاعات و دانش شناسی
- توان تبیین کارکردهای علم اطلاعات و دانش شناسی
- توان تبیین ارتباطات محتوایی علم اطلاعات و دانش شناسی
- توان تبیین جایگاه علم اطلاعات و دانش شناسی

سرفصل‌های اصلی درس:

- اطلاعات و آگاهی
- ابعاد علم اطلاعات و دانش شناسی
- مسائل علم اطلاعات و دانش شناسی
- ارتباط علم اطلاعات و دانش شناسی و سایر علوم
- گستره و پوشش علم اطلاعات و دانش شناسی
- علم اطلاعات و دانش شناسی و جامعه دانش
- سیر تحول علم اطلاعات و دانش شناسی در جهان
- سیر تحول علم اطلاعات و دانش شناسی در ایران
- کارکردهای امروزی علم اطلاعات و دانش شناسی
- بنیان‌ها و ارکان علم اطلاعات و دانش شناسی
- علم اطلاعات و دانش شناسی و برنامه‌های کلان ملی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی	

منابع:

۱. انصاری، باقر (۱۳۸۷). آزادی اطلاعات. - تهران: داد گستر.
۲. اش، رابرت بی. (۱۳۸۷). تئوری اطلاعات. مترجم ندا گسیلی. - اردبیل: مهر غزال.
۳. باتلر، پی یرس. جنبه های نظری علم کتابداری. ترجمه هوشنگ ابرامی. تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۸۱.
۴. خندان، محمد (۱۳۸۸). فلسفه اطلاعات. تهران: چاپار؛ نهاد کتابخانه های عمومی کشور.
۵. ----- (۱۳۸۸). سیری در سپهر اطلاعات. تهران: نهاد کتابخانه های عمومی؛ چاپار.
۶. رهادوست، فاطمه (۱۳۸۶). فلسفه کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: نشر کتابدار
۷. فتاحی، رحمت الله. ارزشها و جذابیت های کتابداری و اطلاع رسانی: بازشناسی مبانی ارزشی کتاب، کتابخانه و کتابداری در عصر جدید. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۸.
۸. فدایی، غلامرضا (۱۳۸۶). کتابداری و اطلاع رسانی در جست و جوی هویتی نو. فصلنامه کتاب. ۱۸(۴).
۹. ----- (۱۳۸۹). مقدمه ای بر هویت کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: نهاد کتابخانه های عمومی کشور.
۱۰. منصوری، رضا (۱۳۸۹). معماری علم در ایران. - تهران: دیبایه.
۱۱. میدوز، جک. شناخت اطلاعات. ترجمه محمد خندان و مهدی مهمی. تهران: نشر کتابدار.
۱۲. ویکری، برایان؛ ویکری، الینا. (۱۳۸۰). علم اطلاع رسانی در نظر و عمل. ترجمه عبدالحسین فرج پهلوی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.

13. Floridi, Luciano. (2010). Information: A Very Short Introduction -. Oxford University Press.

14. Gleick ,James. (2011). The Information: A History, A Theory, A Flood.- New York: Pantheon.
15. Leckie, Gloria J., Given, Lisa M., Buschman, John E.(2010). Critical Theory for Library and Information Science: Exploring the Social from Across the Disciplines.- Littleton: Libraries Unlimited.

عنوان درس به فارسی: کتابخانه ها و جامعه اطلاعاتی				
عنوان درس به انگلیسی: Libraries and Information Society				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی	الزامی:		
	نظری			
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☒ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐				

هدف:

آشنایی با نقش و جایگاه کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی در جامعه اطلاعاتی

اهداف رفتاری:

- توان تبیین ویژگی های جامعه اطلاعاتی
- توان تبیین جایگاه مراکز اطلاعاتی در جامعه اطلاعاتی

- توان تبیین محرک های اثربخشی کتابخانه ها در جامعه اطلاعاتی

سرفصل های اصلی درس:

- تعاریف جامعه اطلاعاتی
- سیر تحول جامعه اطلاعاتی
- شاخص های جامعه اطلاعاتی
- بازیگران جامعه اطلاعاتی
- جایگاه اطلاعات در جامعه اطلاعاتی
- نقش سواد اطلاعاتی
- نقش کتابخانه ها در دستیابی افراد به اطلاعات دقیق
- کتابخانه ها و عدالت اطلاعاتی
- کارکردها و وظایف کتابداران

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی	

منابع:

۱. شعبانی، احمد؛ چشمه سهرابی، مظفر (۱۳۸۶). علم اطلاعات و جامعه. - تهران: چاپار؛ دبیرش.
۲. داورپناه، تالیف محمدرضا؛ آرمیده، معصومه (۱۳۸۴). اطلاعات و جامعه. - تهران دبیرش.
۳. ویستر، فرانک (۱۳۹۰). نظریه های جامعه اطلاعاتی. ترجمه مهدی داودی. - تهران: وزارت امور خارجه.
۴. محسنی، منوچهر (۱۳۸۶). جامعه شناسی جامعه اطلاعاتی. - تهران: دیدار.
۵. مهدوی نور، سیدحاتم؛ فتحیان، محمد (۱۳۸۶). پیش به سوی جامعه اطلاعاتی. - تهران: دیباگران.
۶. معتمدنژاد، کاظم (۱۳۸۹). جامعه اطلاعاتی: اندیشه های بنیادی، دیدگاه های انتقادی و چشم اندازهای جهانی. - تهران: میراث قلم.
۷. حسن زاده، محمد و نویدی، فاطمه (۱۳۸۸). عصر اطلاعات و دولت دسترس پذیر. تهران: کتابدار
۸. نجفقلی نژاد، اعظم، حسن زاده، محمد و صادق زاده، علی. (۱۳۹۰). دنیای مجازی. تهران: کتابدار.
۹. هیل، مایک. (۱۳۸۱). تاثیر اطلاعات بر جامعه. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: چاپار.
10. Black, Alistair; Muddiman, Dave; and Plant, Helen (2007) **The Early Information Society**. London: Ashgate Publishing.
11. **The Future of Identity in the Information Society**. (2008) FIDIS International Summer School, Karlstad University, Federation for Information Processing.
12. Jacquart, Rene (2004). Building the Information Society.- New Mexico: Springer.
13. Mosco, Vincent (2008). **Knowledge Workers in the Information Society** .- Lexington, Mass: Lexington Books
14. Hassan, Robert (2008). **The Information Society: Cyber. Dreams and Digital Nightmares**. Cambridge: Polity Press.

عنوان درس به فارسی: روش تحقیق				
عنوان درس به انگلیسی: Research Methods				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی	الزامی:		
	نظری			
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی ☐ دارد ☒ ندارد ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐ آزمایشگاه ☐ سفر علمی				

هدف:

ایجاد مهارت و تسلط در دانشجویان در زمینه روش های مختلف پژوهش علمی و تفاوت های آنها با یکدیگر، به منظور بکارگیری آن در پیشبرد اهداف تحقیقاتی خود

اهداف رفتاری:

- توان تشخیص روش های تحقیق
- توان تبیین اجزای اصلی یک تحقیق
- توان طراحی یک پروپوزال تحقیق
- توان انجام یک تحقیق علمی

سرفصل های اصلی درس:

- انگیزه های پژوهش و انتشار یافته های علمی
- مسئله یابی و چگونگی بیان مسئله تحقیق؛ نحوه انتخاب موضوع در راستای رفع مشکلات جامعه
- طرح کلی تحقیق: نقش نظریه ها در طرح تحقیق؛ چارچوب نظری و اهمیت آن در انجام نظام مند تحقیق
- روش شناسی های انجام پژوهش های توصیفی (پیمایشی، موردی، کتابخانه ای، تاریخی، تحلیل محتوا، تحلیل استنادی، ...) و آزمایشی (تجربی، شبه تجربی و مانند آن)
- شناخت پژوهش های کمی، کیفی و ترکیبی؛ مقایسه نقاط قوت، ضعف و کاربرد روش های کمی در مقایسه با روش های کیفی
- شناخت و تحلیل جامعه پژوهش؛ نمونه گیری و روش های آن
- ابزار های گردآوری داده ها، بررسی روایی و پایایی آنها

- روش تجزیه و تحلیل داده ها نظیر روش تطبیقی و آماری
- شیوه های تدوین گزارش پژوهش؛ شیوه های نگارش علمی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری [√]	
		عملکردی	

منابع:

۱. پاول، رونالد. (۱۳۷۹). روش های اساسی پژوهش (برای کتابداران)؛ ترجمه نجلا حریری. تهران: مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی.
۲. خواجه نوری، عباسقلی. (۱۳۸۵). **روش تحقیق**. تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ. (فصل ۱ تا ۷).
۳. دلاور، علی. (۱۳۸۲). مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: انتشارات رشد.
۴. دیانی، محمدحسین. (۱۳۸۴). روشهای تحقیق در کتابداری. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای.
۵. سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه. (۱۳۸۷). روش های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: نشر آگه.
۶. کریندورف، کلوس. (۱۳۸۶). **تحلیل محتوا: مبانی روش شناسی**. ترجمه هوشنگ ناییبی. تهران: نشر نی. (فصل ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶).
۷. کومار، کریشان. (۱۳۷۴). روشهای پژوهش در کتابداری و اطلاع رسانی. ترجمه فاطمه رهادوست با همکاری فریبرز خسروی. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۸. محمدی مهر، غلامرضا. (۱۳۸۷). **روش تحلیل محتوا: راهنمای عملی تحقیق**. تهران: دانش نگار. (فصل ۱، ۲، ۳، ۴، ۶).
۹. ین، رابرت کی. (۱۳۸۲). **تحقیق موردی**. ترجمه محمد اعرابی، علی پارسائیان، سیامک افشار. تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی. (فصل ۱، ۲، ۳، ۴، ۷).
10. Beck, Susan E.; Manuel, Kate. (2008). **Practical research methods for librarians and information professionals**. New York: Neal-Schuman Publishers.
11. Cronin, Blaise. (2005). **The hand of science: academic writing and its rewards**. Lanham, Md: Scarecrow Press. [Online]. Available at: <http://www.loc.gov/catdir/toc/ecip052/2004024303.html>

عنوان درس به فارسی: سمینار تحقیق				
عنوان درس به انگلیسی: Research Seminar				
دروس پیشنهادی: روش تحقیق	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۶۴
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
☐ ندارد ☒ دارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☒ سمینار ☐ آزمایشگاه				

هدف:

آماده کردن دانشجویان برای پیاده‌سازی روش تحقیق به صورت عملی و با توجه به مسائل مدیریت اطلاعات در سازمان‌ها و تنظیم پروپوزال پایان‌نامه

اهداف رفتاری:

- توان پیاده‌سازی روش تحقیق
- توان شناخت مسائل حوزه مدیریت اطلاعات
- توان طراحی پروپوزال پایان‌نامه
- توان دفاع از پروپوزال تحقیق

سرفصل‌های اصلی درس:

- شناسایی و تجزیه و تحلیل انتقادی مسائل مربوط به فعالیت‌های مدیریت اطلاعات
- در این درس دانشجو باید ضمن برگزیدن یک موضوع پژوهش در راستای علاقمندی خود در مدیریت اطلاعات، یک پیشنهاد اولیه برای انجام تحقیق آماده کند.
- دانشجو موظف است با توجه به پیشنهاد آماده شده، برای این درس اقدام به تهیه یک ارائه علمی بنماید و آن را در کلاس ارائه کند و در معرض نقد و نظر سایرین قرار دهد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
√	√	آزمون‌های نوشتاری √	√
		عملکردی √	

منابع:

با توجه به این که هدف از این درس، اجرای عملیِ آموخته‌های دانشجویان در خصوص انجام تحقیقات حوزه مدیریت اطلاعات است، منابع این درس نیز با توجه به موضوع‌های مختلف تحقیقات دانشجویان متفاوت و متنوع خواهد بود. برخی منابع پیشنهادی:

۱. پریرخ، مه‌ری و فتاحی، رحمت الله. (۱۳۸۴). راهنمای نگارش مرور نوشتار و پیشینه پژوهش در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی. تهران: نشر کتابدار.
۲. ته‌وری، زهرا. (۱۳۹۰). راهنمای نگارش پایان نامه. تهران: نشر کتابدار.
۳. سیف، علی اکبر. (۱۳۷۸). روش تهیه پژوهشنامه در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: نشر دوران.
۴. شعبانی، احمد. (۱۳۸۸). سمینار تحقیق و پیشنهادیه نویسی در کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: چاپار.
۵. علی بیک، سیده؛ علی بیک، محمدرضا. (۱۳۹۰). اندنوت: راهنمای استفاده. تهران: نشر کتابدار.
۶. فدائی، غلامرضا (۱۳۸۹). پایان نامه و رساله دانشگاهی، پژوهش، نگارش و دفاع. تهران: سمت

عنوان درس به فارسی: آمار در علم اطلاعات و دانش شناسی

عنوان درس به انگلیسی: Statistics in Knowledge and Information Science

دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی	الزامی:		
	نظری			
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			

آموزش تکمیلی عملی دارد ندارد
 سفر علمی کارگاه سمینار آزمایشگاه

هدف:

آشنایی با روش‌های آماری و کاربرد آن در مدیریت اطلاعات

اهداف رفتاری:

- توان انجام کارهای آمار توصیفی
- توان انجام آزمون‌های آماری
- توان تحلیل داده‌های آماری

سرفصل‌های اصلی درس:

- تعریف مفاهیم آمار
- آمار توصیفی
 - نمایش وضعیت موجود

- شاخص‌های گرایش مرکزی
- شاخص‌های پراکندگی
 - آمار استنباطی
 - آزمون‌های آماری
 - آزمون‌های رابطه
 - آزمون‌های تفاوت
 - تکنیک‌های خوشه بندی
 - تکنیک‌های پیش بینی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی √	

منابع:

۱. هویدا، علیرضا. (۱۳۸۶). **آمار و روش های کمی در کتابداری و اطلاع رسانی**. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت).
۲. هویدا، علیرضا؛ بهزادی، رزیتا. (۱۳۸۷). **کاربرد آمار در پژوهش های علم اطلاعات و دانش شناسی با استفاده از نرم افزار اس پی اس اس**. تهران: کتابدار.
۳. واگان، لیون. (۱۳۸۴). **روش های آماری برای متخصصان کتابداری و اطلاع رسانی: رویکردی کاربردی و ساده برای درک، استفاده و تفسیر علم آمار**. مترجم کیوان کوشا، محمدرضا قانع. تهران: چاپار.
۴. والپول، رونالد. (۱۳۸۶). **مقدمه ای بر احتمالات و آمار کاربردی**. ترجمه میربهادرقلی آریانژاد، محمد ذهیون. تهران: دانشگاه علم و صنعت ایران. (فصل ۱ تا ۵).
5. Ahsanullah, Mohammad. (2008). **Applied statistical science research**. New York: Nova Science Publishers.
6. **Applied statistical science**.(1996). Commack, N.Y.: Nova Science Publishers.
7. Arbia, Giuseppe. (2006). **spatial econometrics: statistical foundations and applications to regional convergence**. Berlin; New York: Springer. (Section 4-6).
8. MacNeill, Ian B.; Umphrey, Gary J .(1987). **Applied probability, stochastic processes, and sampling theory**. Dordrecht; Boston: D. Reidel; Norwell, MA U. S. A.: Sold and distributed in the U.S.A. and Canada by Kluwer Academic Publishers.
9. Rissanen, Jorma(2007). **Information and Complexity in Statistical Modeling**. - New Mexico: Springer.

عنوان درس به فارسی: روشهای بازنمایی اطلاعات				
عنوان درس به انگلیسی: Information Representation				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف: کسب دانش در زمینه اصول، شیوه ها، استانداردها و نظامهای گوناگون بازنمایی اطلاعات (نمایه سازی و چکیده نویسی) و کسب مهارت در روشهای نمایه سازی در محیط های نرم افزاری

اهداف رفتاری:

- توان تبیین مسائل مرتبط با بازنمایی اطلاعات در سیستمهای اطلاعاتی
 - توان تجزیه و تحلیل محتوای منابع اطلاعاتی برای نمایه سازی و چکیده نویسی آنها
 - مهارت انجام امور مربوط به طراحی رکوردهای اطلاعاتی برای ذخیره در پایگاه اطلاعاتی
- سرفصل های اصلی درس:
- تحول در منابع اطلاعاتی و محیط اطلاعات: گستره منابع، فرمتها و ساختار منابع چاپی و دیجیتالی
 - تعریفها، نظریه ها و مفاهیم بازنمایی (جانشین سازی= نمایه سازی و چکیده نویسی) اطلاعات؛
 - منبع اطلاعاتی به منزله موجودیت؛ الگوهای شنی گرا و رابطه-موجودیت در شناخت و بازنمایی
 - تحلیل ساختار منابع (منابع ساخت یافته و غیرساخت یافته)؛
 - تحلیل موضوعی: تحلیل متن، وزن دهی در بازنمایی اطلاعات؛
 - اصول نمایه سازی؛ معرفی و کاربرد روشها و ابزارهای مختلف در این قلمرو؛ خلاصه نویسی و چکیده نویسی اسناد و مدارک

- زبانهای بازنمایی؛ (کنترل شده - نیمه کنترل شده - به زبان طبیعی) ؛

- استانداردهای بازنمایی؛ کنترل مستند موضوعی و مستند نامها
- اصطلاحنامه ها و هستی شناسی ها؛ چگونگی استفاده از آنها در بازنمایی به قصد بازیابی و نمایش اطلاعات؛ از بازنمایی اطلاعات تا بازنمایی معنا
- زبانهای نشانه گذاری (XML, SGML, HTML) و استانداردهای فراداده ای در بازنمون اطلاعات
- نمایه سازی خودکار؛ استخراج و پردازش متن؛ مروری بر نمایه سازی وب در موتورهای کاوش
- شیوه های نمایه سازی مقادیر در فیلمها در نرم افزارهای کتابخانه ای و پایگاههای اطلاعاتی شیوه ها و معیارهای ارزیابی نظامهای نمایه سازی و چکیده نویسی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی √	

منابع:

۱. تیلور، آرلین. (۱۳۸۱). سازماندهی اطلاعات. ترجمه محمدحسین دیانی. مشهد: کتابخانه رایانه ای.
۲. سعدی، زهرا. (۱۳۸۵). "نمایه سازی ویدئو". **مجله کتابداری**. سال ۴۰، ش. ۴۵ (بهار و تابستان). ص ۱۹۳-۲۱۲.
۳. صدیق بهزادی، ماندانا؛ مولوی، فرشته. (۱۳۸۱). اصول چکیده نویسی بر اساس استاندارد ایزو ۲۱۴-۱۹۷۶. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
۴. فاگمن، رابرت. (۱۳۷۴). تحلیل موضوعی و نمایه سازی: مبانی نظری و توصیه های عملی. ترجمه علی مزینانی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
۵. لنکستر، اف. دابلیو. (۱۳۸۲). نمایه سازی و چکیده نویسی: مبانی نظری و عملی. ترجمه عباس گیلوری. تهران: چاپار.
۶. لی، دیوید. (۱۳۸۳). "ارزشیابی نمایه ها: ملاک های نمایه کارآمد". ترجمه و تلخیص حیدر مختاری. پیام کتابخانه. سال چهاردهم. شماره اول و دوم. (بهار و تابستان).
۷. محمدی فر، محمدرضا. (۱۳۸۱). مبانی نمایه سازی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۸. نجیبی، مهدی. (۱۳۸۲). "آئین چکیده نویسی". فصلنامه علوم اطلاع رسانی. دوره ۱۹. ۱ و ۲ (پاییز و زمستان).

[پیوسته]. دسترس پذیر در: www.irandoc.ac.ir/ETELA-ART/19/19_1_2_7_abs.htm

تهران: چاپار.

10. Consortium for International Earth Science Information Network (CIESIN). (2007). "Writing Abstracts: Guidelines for Metadata Development". [on-line]. Available:
<http://www.ciesin.org/metadata/documentation/abstracts/guidelines.html>
11. Pinto Molina, M. (1995). "Documentary abstracting: Toward a methodological model". Journal of the American Society for Information Science. Vol. 46, No.3. p. 225-34.
12. Wellisch, H. H. (1995). "Book and periodical indexing", Journal of the American Society for Information Science, (1986-1998). p. 45.
13. Chu, Heting. (2003). Information Representation and Retrieval in the Digital Age 2nd edition. London: Information Today.
14. Moens, Marie-Francine. (2000). Automatic indexing and abstracting of document texts. New York: Kluwer.
15. Lancaster. F. W. Indexing and abstracting in theory and practice. Illinois: University of Illinois.

عنوان درس به فارسی: ذخیره و بازیابی اطلاعات				
عنوان درس به انگلیسی: Information Storage and Retrieval				
دروس پیشنهادی: روشهای بازنمایی اطلاعات	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی	الزامی:		
	نظری			
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐				

هدف:

کسب دانش در زمینه مفاهیم بنیادی، اصول، نظریه ها، استانداردها، الگوها و روشهای ذخیره و بازیابی اطلاعات در پایگاههای اطلاعاتی

اهداف رفتاری:

- توان تبیین مفاهیم مرتبط با ذخیره داده های منابع اطلاعاتی به جهت بازیابی مطلوب
- توان تجزیه و تحلیل سیستمهای ذخیره و بازیابی اطلاعات
- توان شناسایی انواع مدلها به کار رفته در نظامهای بازیابی
- توان کار با پایگاههای اطلاعاتی و نرم افزارها در ذخیره و پردازش اطلاعات

- توان استفاده از انواع راهبردهای عملی برای جستجو و بازیابی اطلاعات

سرفصل های اصلی درس:

- آشنایی با سیر تحولات در ذخیره و بازیابی اطلاعات (تحول در محیط اطلاعاتی، منابع و محملها- ابزارها- سیستمها - رابط کاربر...)
- مدلهای بازیابی اطلاعات (دسته بندی مدلهای بازیابی اطلاعات - مدلهای مفهومی - مدلهای سنتی و کلاسیک - مدلهای مبتنی بر نظریه مجموعه ها - مدلهای جبری - مدلهای احتمالاتی - مدلهای متون ساخت یافته - مدلهای فرامتنی)؛ الگوریتمهای بازیابی: وزن دهی؛ ریشه یابی؛ خوشه سازی)
- ابرداده و جایگاه آن در ذخیره و بازیابی اطلاعات
- آشنایی با استانداردهای ذخیره و بازیابی اطلاعات
- اصطلاحنامه و جایگاه آن در ذخیره و بازیابی اطلاعات

- مسائل خطی و زبانی در ذخیره و بازیابی اطلاعات
- نظامهای هوشمند بازیابی اطلاعات
- ذخیره و بازیابی اطلاعات در محیط وب (محیط وب و ماهیت سایتها در آن - ساختار پیوندهای فرامتنی - مکانیسم کار مرورگرهای وب - موتورهای کاوش وب (انواع و مکانیسم نمایه سازی - انواع شیوه های جستجو - دسته بندی موتورهای کاوش - محیط رابط کاربر در موتورهای جستجو و تاثیر آن بر بازیابی اطلاعات - ارزیابی موتورهای جستجو)
- جستجو و راهبردهای آن (مباحث مرتبط با جستجو: مسئله و مشکل اطلاعاتی؛ پرسش و درخواست؛ تحلیل پرسش؛ مفهوم راهبرد جستجو و فرایند آن - آلفوریتیم جستجو و بازیابی - بازخورد جستجو - تداوم جستجو و بازیابی - بسط جستجو و انواع آن ...)

- ربط در بازیابی اطلاعات
- معیارهای ارزیابی نرم افزارهای ذخیره و بازیابی اطلاعات
- آینده نظامهای ذخیره و بازیابی در محیط وب

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی	

منابع:

۱. اخوتی، مریم. (۱۳۸۳). "مفهوم ربط در نظامهای بازیابی اطلاعات: مروری بر نظریه‌ها و ادبیات موجود". **اطّلاع‌شناسی**. س. ۲. ش. ۱. (پائیز)، ص. ۲۳-۴۶.
۲. یزبایتس، ریکاردو؛ دوآرانو ژونتو، برتیه. (۱۳۸۵). **قلمروهای نو در بازیابی اطلاعات**. ترجمه علی حسین قاسمی؛ با همکاری سیروس آزادی، علی جوامع. تهران: چاپار؛ دبیزش. ۲ جلد
۳. پاتو، میراندا لی. (۱۳۷۹). **مفاهیم بازیابی اطلاعات**. ترجمه اسدالله آزاد، رحمت‌الله فتاحی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.
۴. پولیت، ا. استون. (۱۳۸۰). **نظامهای ذخیره و بازیابی اطلاعات: خاستگاه، توسعه و کاربردها**. ترجمه محمدحسین دینانی، جعفر مهرداد. شیراز: کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی.
۵. حری، عباس. (۱۳۸۳). "زنجیره داوری ربط در فرایند انتقال اطلاعات". **اطّلاع‌شناسی**. س. ۲. ش. ۱. (پائیز)، ص. ۱۷۷-۱۹۴.

۶. حسن‌زاده، محمد. (۱۳۸۳). "تأثیر مدل‌های بازیابی اطلاعات بر میزان ربط". **اطلاع‌شناسی**. س. ۲. ش. ۱. (پائیز)، ص. ۶۳-۹۰.
۷. دلیلی، حمید. (۱۳۸۳). "نظام‌های فرامتن و مسئله ربط". **اطلاع‌شناسی**. س. ۲. ش. ۱. (پائیز)، ص. ۱۵۱-۱۷۴.
۸. فتاحی، رحمت‌الله. (۱۳۸۳). "تحلیل عوامل مؤثر بر نسبی بودن ربط در نظام‌های بازیابی اطلاعات". **اطلاع‌شناسی**. س. ۲. ش. ۱. (پائیز)، ص. ۷-۲۲.
۹. **فهرست‌های رایانه‌ای: کاربرد و توسعه. مجموعه مقالات در همایش کاربرد و توسعه فهرست‌های رایانه‌ای در کتابخانه‌های ایران، مشهد ۲۷ و ۲۸ آبان ۱۳۷۸**. (۱۳۷۹). به کوشش رحمت‌الله فتاحی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد؛ تهران: مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی.
۱۰. میدو، چارلز و دیگران. (۱۳۹۰). **نظام‌های بازیابی اطلاعات متنی**. ترجمه نجلا حریری. تهران: چاپار.
۱۱. نوروزی چاکلی، عبدالرضا. (۱۳۸۰). "چندخطی و چندزبانی، موانع دیرینه انتقال اطلاعات: از کتابخانه‌های سنتی تا کتابخانه‌های رقمی". در: **مجموعه مقالات ششمین همایش علمی کتابداران سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ۱۶ تا ۱۸ بهمن ۱۳۸۰، یزد**. یزد: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد.
۱۲. نوروزی چاکلی، عبدالرضا. (۱۳۸۳). "تأثیر کاربرد اصطلاح‌نامه بر افزایش ربط در نظام‌های اطلاعاتی". **اطلاع‌شناسی**. س. ۲. ش. ۱. (پائیز)، ص. ۱۲۷-۱۵۰.
13. Baeza-Yates, R. & Riberio-Neto, B. (1999). **Modern information retrieval**. New York. ACM Press.
14. Crestani, Fabio; Ruthven, Ian. (2007). "Introduction to special issue on contextual information retrieval systems". **Information Retrieval**. Vol. 10. No. 2. (April). p. 111-113.
15. Fattahi, R. and Afshar, E. (2006). "Added value of information and information systems". **Library Review**. vol. 55. no. 1/2: 132-147
16. Gils, V. Van; Bommel, Erik P. Van; Weide, Th van der. (2007). "On the quality of resources on the Web: An information retrieval perspective". **Information Sciences**. Vol. 177. No. 21. (1 November). p. 4566-4597.
17. Kelly, Diane. (2009). "Methods for Evaluating Interactive Information Retrieval Systems with Users". **Foundations and Trends in Information Retrieval**. Vol. 3. No. 1-2. (January). p. 1-224.
18. Larson, Ray R. (2010). "Introduction to Information Retrieval". **Journal of the American Society for Information Science and Technology**. Vol. 61. No. 4. p. 852-853.
19. Manning, Christopher D.; Raghavan, Prabhakar; Schütze, Hinrich. (2008). "Introduction to Information retrieval". [Online]. Available at: <http://www.citeulike.org/group/2170/article/2709781>
20. Massimo, Melucci; David, Hawking. (2006). "Introduction: A perspective on Web Information Retrieval". **Information Retrieval**. Vol. 9. No. 2. (March). p. 119-122.
21. Peng, Jie; Ounis, Jadh. (2007). "Combination of Document Priors in Web Information Retrieval". **Advances in Information Retrieval**. p. 732-736.

عنوان درس به فارسی: معماری پایگاههای اطلاعاتی				
عنوان درس به انگلیسی: Database Architecture				
دروس پیشنهادی: روشهای بازنمای اطلاعات ذخیره و بازیابی اطلاعات	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐ ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐				

هدف:

کسب دانش نظری و عملی در زمینه درک و تحلیل ساختار و معماری پایگاههای اطلاعاتی و روشهای طراحی پایگاههای اطلاعاتی

اهداف رفتاری:

- توانایی تجزیه و تحلیل ساختار و اجزای پایگاههای اطلاعاتی
- توانایی طراحی مفهومی پایگاههای اطلاعات
- توانایی طراحی محیط رابط در نرم افزارهای پایگاههای اطلاعاتی

سرفصل های اصلی درس:

- مفاهیم اولیه سیستم پایگاه داده ؛ دسته بندی انواع پایگاههای اطلاعاتی
- فرایند طراحی پایگاه اطلاعاتی
- تحلیل ساختار پایگاهها، یکپارچگی در پایگاه
- شناخت اشیای اطلاعاتی برای ذخیره و سازماندهی در پایگاه (موجودیتها یا اشیاء و مشخصه ها)
- مدل سازی معنایی داده ها ؛ مدلهای مفهومی برای طراحی پایگاه اطلاعاتی (مدلهای انتزاعی - مدلهای رابطه ای)
- الگوی موجودیت-رابطه و الگوی شیء گرا در معماری پایگاه
- کاربرد نرم افزارهای مدیریت محتوا در طراحی نظامهای اطلاعاتی
- ایجاد سیستم پایگاه اطلاعات (تعریف نیازها و تعیین شاخص ها، طراحی فیلدها، رکوردها و فایلها، تعیین

رابطه ها و طراحی پرس و جوها) طراحی پایگاههای رابطه ای

- طراحی فایل‌های جانبی (انواع فایل‌ها)

- سازماندهی و نمایه سازی داده
- مستندسازی و نرمال سازی داده ها
- کاربرد زبانهای برنامه نویسی (SQL , Java, ...) در طراحی جدولها، پایگاه و زبان پرس و جو، بهسازی زبان پرس و جو
- طراحی محیط رابط کاربر (انواع قابلیتهای جستجو، بازیابی، و نمایش)
- ایجاد پایگاه های وب پایه
- مدیریت و گزارش گیری در پایگاههای اطلاعاتی
- قابلیتهای ثبت و تحلیل داد و گرفت (Transaction log analysis)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی √	

منابع:

۱. روحانی رانکوهی، محمد تقی. (۱۳۸۳). مفاهیم بنیادی پایگاه داده. تهران: انتشارات جلوه. نسخه اینترنتی و جدیدتر: <http://up.iranblog.com/images/53dwm1zh7ve3isr00j7.pdf>
۲. فاطمی پور، فرزانه. (۱۳۸۸). اصول کار با پایگاه داده در ASP.NET ۳,۵. مشهد: سخن گستر؛ معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد
۳. فراهی، احمد و آیت، ناصر. (.). پایگاه داده. متن کامل در https://sites.google.com/site/farsaran00/home/Learn_Database_Full_Book.pdf?attr=edirects=0
۴. معصومی، بهروز. (۱۳۸۸). اصول طراحی پایگاه داده ها. متن کامل الکترونیکی: <http://www.aghazeh.com/data-base/333.html>
۵. هدایت فر، امیر مهدی. (۱۳۸۰). اصول، طراحی و اجرای پایگاه داده ها. تهران، موسسه فرهنگی و هنری دیباگران، تهران.
6. Batley, Sue. (2007). Information architecture for information professionals. London: Chandos Publishing.
7. Gilchrist, Alan and Mahon, Barry. (2004). Information architecture: designing information environments for purpose. London: Facet.
8. Hoffer, Prescott & McFadden, (2005). *Modern Database Management (7th ed.)* Prentice-Hall, Inc. ISBN: 0-13-145320-3.
9. Bagui, S. & Earp, R (2004). *Learning SQL A Step-by-Step Guide Using Access®*. Addison-Wesley Publishing. ISBN: 0-32-111904-5.
10. Kifer, Michael et. al. *Databases Systems: An Application-Oriented Approach*. New York: Addison-Vesley, 2006.
11. Watson, T.; Rochard, T. Data management: Databases and organization. 3ed. London: Wiley, 2002.